

N:o 67.

Af Herr J. E. Åkesson Lundegård: Om anslag till en teknisk undervisningsanstalt i Landskrona.

Det kan ju icke vara annat än en glädjande företeelse att industrien uti vårt land på de senare åren i hög grad utvecklats och att man uti alla industrigrenar sträfvat efter att nå en sådan utveckling och arbets-skicklighet, att de alster, som numera inom landet frambringas, kunna ställas i jemnbredd med hvad man kan åvägabringa uti andra länder. Denna sträfvan är ju fullt berättigad, icke allenast därför att densamma befördrar de materiella intressena och tillskyndar landet stora ekonomiska fördelar, utan äfven framför allt därför att denna i icke ringa mån befrämjar vårt folks intellektuella utveckling; ty för att kunna på industriens område nå något tidsenligt framåtskridande, så är arbetsskickligheten beroende af föregående specialkunskaper, emedan teori och praktik måste stå uti den allra innerligaste vaxelverkan med hvarandra för att kunna åstadkomma sådana arbeten, som kunna bestå inför den sakkunniges pröfning och på marknaden finna afnämare. Äfven inom vårt land har denna art af undervisningsväsendet blifvit tillgodosedd genom inrättandet af tekniska läroanstalter, der arbetarne uti olika industrigrenar kunnat inhemta de nödiga förkunskaper, som gjort hvar och en af dem skickliga uti sitt yrke, och vi hafva därför i hufvudsaklig mån att tacka dessa läroanstalter för den framstående ståndpunkt vårt land i industriellt hänseende kunnat intaga. Men en annan fråga är den, huruvida de undervisningsanstalter, der teknisk bildning kan inhemtas och som för närvarande finnas uti vårt land, äro så tillräckliga, att de kunna emottaga alla de elever, som önska tillägna sig de insigter, som äro nödiga för inträdet uti industriens tjänst, eller om icke upprättandet af flera sådana skolor voro af behöfvat påkalladt. Personer med teknisk bildning blifva

i samma mån behöflige som industrien inom landet utvecklas, och då denna utveckling är i starkt tilltagande, så blifver också efterfrågan på duglige och insigtsfulle arbetare med hvarje dag allt större. Skola nu icke våra industriidkare behöfva inkalla från främmande länder arbetare, som besitta de kunskaper och insigter, hvilka göra dem fullt användbara uti fabriks- och handtverksindustriens tjänst, så måste vi draga försorg derom att landets egna barn, hvilka i allmänhet hafva naturliga tekniska anlag, kunna få tillfälle att erhålla den bildning och utveckling, som göra dem skickliga och användbara uti teknikens tjänst, och att således icke de många krafter, som helt säkert finnas bland vårt lands ungdom, måste i brist på ändamålsenlig undervisning och uppfostran, till stor förlust för landet, gå förlorade. Visserligen skulle behofvet af ifrågasvarande skolor kunna afhjelpas på så sätt, att de inom landet befintliga tekniska skolorna utvidgade sitt verksamhetsområde genom upprättandet af parallellklasser; men jag instämmer fullkomligt uti den åsigt, som den af Kongl. Maj:t i nåder tillsatta komitéen i sitt betänkande och förslag angående den lägre tekniska undervisningen i riket uttalat, »att det i flera hänseenden torde vara bättre och ändamålsenligare, om flera likartade skolor upprättas i skilda delar af landet». Att detta i alla afseenden är det fördelaktigaste inses lätteligen, ty derigenom blir otvifvelaktigt den tekniska bildningen mera allmän, än om sådana undervisningsanstalter blott förefinnas på några få ställen inom landet, då förnämligast den närmast boende ungdomen af flera skäl draga fördelen deraf. Men uppstår nu den frågan hvarest sådana skolor skola förläggas, så tror jag att man finner den säkraste ledningen för detta bestämmande derutinnan, då man erfar att någon kommun eller provins, som i och för upprättandet af ett läroverk af detta slag erbjuder sig att tillskjuta de därför erforderliga kostnaderna.

Uti Skåne finnes visserligen en teknisk skola, förlagd i Malmö; men denna kan ju icke vara tillräcklig inom en provins med så stor befolkning och der behofvet af teknisk bildning för denna orts ungdom blir med hvarje dag känbarare, till följd af den kraftiga utveckling, som industrien under de senare åren der erhållit. För att i någon mån kunna afhjelpa detta behof, som gjort sig känbart icke allenast inom Landskrona samhälle utan också uti kringliggande trakt, har denna stads fullmäktige sistlidet år tillsatt en komité, som haft sig uppdraget att utarbета betänkande och förslag till upprättande af en teknisk skola derstädes och afgifva yttrande derom, huruvida en till staden donerad gård skulle kunna inredas och lemna tillräckligt utrymme för en dylik skola samt afgifva förslag beträffande de omkostnader, som erfordras för

densammas fullständiga uppsättande. Komiterade hafva redan till stadsfullmäktige ingifvit sitt förslag till denna skolas organisering, och hafva med anledning deraf fullmäktige vid sammanträde den 14 sistlidne Januari beslutat, att i och för en teknisk skolas uppsättande reservera ett anslag af 26,000 kronor, hvilket kommer att för detta ändamål användas, så framt staten beviljar ett årligt anslag till denna läroinrättnings upprätthållande. Då nu denna stad erbjuder sig att göra så stora uppoffringar för ett företag, som är af så allmännyttig beskaffenhet samt då detta samhälle haft och har så stora utgifter i och för sitt undervisningsväsende, så, då detsamma icke förmår att ensamt bestrida omkostnaderna för en dylik skolas upprätthållande, synes det ju icke vara obilligt, att staten genom ett årligt anslag befrämjar och betryggar en sådan anstalts verksamhet, som kan blifva så nyttig för orten och befordra den tekniska bildningen inom landet. Dessutom är denna stad väl egnad för en dylik anstalt i det hänseendet, att den har ett sundt läge, ligger uti en rikt befolkad ort, har lätta kommunikationer samt jemförelsevis billighet på lefnadsförnödenheter, hvarigenom utgifterna för en bildningssökande ungdom blefve billigare än hvad de äro på många andra ställen inom landet, hvarföre alla skäl tala därför att denna läroanstalt icke kommer att sakna tillräckligt antal elever.

På grund af hvad jag här kunnat anföra vågar jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ville till upprätthållande af en teknisk undervisningsanstalt i Landskrona bevilja ett årligt anslag af 12,000 kronor, mot vilkor att staden på egen bekostnad anskaffar lämplig lokal och behöflig undervisningsmateriel.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott anhålles, hvarjemte jag utbeder mig tillåtelse att få till detsamma ingifva handlingar, hvilka dels styrka af mig gjorda uppgifter, dels i öfrigt belysa frågan.

Stockholm den 28 Januari 1876.

J. E. Akeson Lundegård.